

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/518/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

110/2018. számú (V. 17.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. december 8-án előterjesztett **panaszát** a 2018. május 17-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes és Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. december 8-án, postai úton terjesztette elő panaszát, melyben a vele szemben 2017. december 2-án foganatosított rendőri intézkedést kifogásolja.

I.

1) A panaszos beadványához csatolta az ügygel kapcsolatos ismeretlen tettesek ellen tett feljelentését és kéri, hogy az abban foglaltakat a Testület a panasza részeként vegye figyelembe.

2) A panaszos előzményként előadta, hogy 2017. december 2-án megjelent D. városban az F. bevásárlóközpont egyik üzletében, mivel ott korábban vásárolt egy laptopot, amivel problémája akadt. Ezt szerette volna kicseréltetni, de az üzletben azt mondták neki, hogy nincs már abból a típusból készleten. A panaszos viszont észlelte, hogy több olyan laptop is van kitéve az eladótérben, ezért telefonjával azt rögzítette. A biztonsági személy közölte a panaszossal, hogy ne fotózzon és videózzon, mert azt „tiltja a törvény”. Vita alakult ki a panaszos és a biztonsági őr között, amiért a biztonsági őr rendőrt hívott.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos az alábbiakat sérelmezi a rendőri intézkedéssel kapcsolatosan.

A panaszos szerint a rendőri intézkedésre nem adott okot és a helyszínre érkező rendőrök nem törekedtek arra, hogy a tényállást tisztázzák, valamint az egyik rendőr megtagadta nevének és rendfokozatának, illetve az intézkedés okának közlését, továbbá jogellenesen jártak el, amikor nem engedték meg, hogy a panaszos az intézkedésről felvételt készítsen. A panaszos kezéből fizikai erőszakot alkalmazva kitépték a telefont, nem engedték, hogy telefonáljon és csak órákkal később kapott határozatot a lefoglalásról.

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök úgy intézkedtek és foglaltak állást a történetekkel kapcsolatosan, hogy őt nem hallgatták meg, és ez alapján döntöttek a panaszos előállításáról. A panaszos beadványában hivatkozik az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire, miszerint a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személy csupán előállítható, de ez nem kötelező, főképp akkor, ha az illető személyi adatai más módon is megállapíthatóak.

Jogellenesnek tartja a panaszos a bilincselését és azt, hogy arra, valamint az azt megelőző testi kényszer alkalmazására csak azután került sor, hogy a rendőr azt hitte, telefonjával a panaszos rögzíteni kezdi a történeteket.

Személyiségi jogait sértőnek tartja a panaszos, hogy megbilincselve várakoztak az eladótérben egy nagy forgalmú üzletben. A rendőrök az épületből a vásárlók által is használt helyen vitték ki a panaszost hátrabilincselve kézzel, majd beültették egy mentőautóba. A D.-i Klinika sürgősségi osztályára vitték először, mert a lábát fájlalta, ahol felmerült, hogy szükséges a pszichiátriára történő átszállítása. A panaszos megjegyzi, nem érti, hogy ha felmerült az, hogy beszámíthatatlan, akkor a két rendőr hogyan kísérhette hátrabilincselve kézzel a mozgólépcsőn, ahonnan akár le is ugorhatott volna, sérüléseket okozva ezáltal magának és másoknak. Mivel a lábán lévő sérülés ekkor már erősen vérzett, átszállították a panaszost a K. Kórházba, majd előállították a *Rendőrkapitányságra, ahol betették egy „cellába”. A panaszos gyanúsított ki hallgatása 21 óra 40 perckor kezdődött meg, melynek elhúzódsát szintén jogsértőnek tartja a panaszos. A panaszos állítása szerint feljelentést kívánt tenni a gyanúsított ki hallgatása után, de az eljáró rendőr közölte vele, hogy „lejárt az idő, jöjjön vissza hétfőn”.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Sz. T. r. szds és K. F. r. őrm intézkedő rendőrök jelentése szerint 2017. december 2-án járőrszolgálatot láttak el D. város területén. Szolgálatuk teljesítése során a Tevékenység Irányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására megjelentek az F. bevásárlóközpontban található M. üzletben, mivel bejelentés érkezett, hogy ott egy személy a biztonsági őrrel erőszakosan viselkedik. (A rendőrök megjegyzi, hogy először 10 óra 40 perc körül érkezett a küldés, de a város másik részén egyéb dolguk volt, ezért időbe telt, míg a helyszínre értek. A kikerkezésükig azonban jelezte a TIK ügyelete, hogy mielőbb érkezzenek a helyszínre, mert a személy egyre erőszakosabb.) A rendőrök a helyszínre érve napszaknak megfelelően köszöntek, közölték nevüket és rendfokozatukat. Előbb az egyik biztonsági őrral vették fel a

kapcsolatot, aki próbálta elmondani a történeteket. A panaszos ezalatt kezében a telefonjával idegesen fel-alá járkált folyamatosan közbeszólt.

Ezt követően a rendőrök a panaszoszt félrehívták, külön tisztelegtek, napszaknak megfelelően köszöntek, közölték nevüket, jelvéyszámukat, szolgálati helyüket, de a rendőrök szerint ezeket a panaszos nem volt hajlandó tudomásul venni. Folyamatosan azt ismételte a rendőröknek, hogy közöljék nevüket és jelvéyszámukat, hogy feljegyezhesse. Ennek többször is eleget tettek az intézkedő járőrök. Majd meghallgatták a panaszoszt a történetéről, aki elmondta, hogy korábban egy laptopot vásárolt az üzletben, ezt akarta kicseréltetni, amit nem tettek meg arra hivatkozással, hogy olyan típus már nincs a készleten. A panaszos azonban észlelte, hogy több olyan laptop is van kitéve az eladótérben, ezért telefonjával azt rögzítette, amikor odamentek hozzá a biztonsági őrök, mire a biztonsági őrök magatartását is rögzíteni kezdte, ebből alakult ki a vita. Ezen túlmenően mást nem tudtak meg tőle a rendőrök, mert közben zavartan össze-vissza beszélt, illetve kb. percenként megkérdezte, a rendőr nevét és jelvéyszámát, amire minden esetben válaszoltak.

Eközben a biztonsági őrök elmondták, hogy a panaszos a vásárlókról készített zaklató módon felvételeket, amikor odamentek hozzá és felszólították, hogy ezt fejezze be, mert az üzletben tilos bármilyen felvétel készítése. A panaszos ennek nem tett eleget, agresszívvá vált, ezért értesítették a rendőrséget. A biztonsági őrök szerint a panaszos ezen cselekményével bűncselekményt követett el, ezért visszatartották őt a rendőrök kiérkezéséig, holott már próbált volna távozni. A panaszos többször megütötte az egyik biztonsági ört, aki ennek kapcsán magánindítványát előterjesztette, illetve ráugrott az üzletben díszletként kihelyezett műfenyőre, ami darabokra hullott.

Ezek alapján a panaszossal szemben garázdaság és könnyű testi sértés gyanúja merült fel, amiért vele szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak. Ennek során közölték vele: „Ön a foglyom és további intézkedések foganatosítása végett elő fogom állítani a *Rendőrkapitányságra”. Ezen kívül közölték vele, hogy milyen bűncselekmény gyanúja merült fel, ami miatt előállítására sor kerül. A rendőrök szerint a panaszos ezt látszólag tudomásul vette, és mivel együttműködőnek mutatkozott, először nem alkalmaztak vele szemben semmilyen kényszerítő eszközt. Közben a biztonsági őrök jelezték, hogy a dulakodás során kisebb sérülések keletkeztek rajtuk, illetve a panaszos is jelezte, hogy fája lába, ezért ellátásuk érdekében mentőt hívtak a helyszínre. Amíg a mentőket várták, a panaszos ismét elővette a telefonját és azzal próbálta rögzíteni az ott történeteket, mire többször felszólították, hogy személyes szabadságot korlátozó intézkedés alatt áll, ezért cselekményét fejezze be, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni vele szemben. Ennek a panaszos többszöri felszólításra sem tett eleget, ezért ellenszegülése megtörése végett vele szemben bilincselést hajtottak végre, mivel úgy ítélték meg, hogy az elérni kívánt cél csupán testi kényszerrel nem lehetséges. Ennek során kivették a panaszos kezéből a mobiltelefonját, amin rongálódás nem keletkezett.

Ezt követően a panaszos sérelmezte, hogy megbilincselve mindenki láthatja őt, ezért megkérték a biztonsági őröket, hogy a mentősök megérkezéséig kísérik őket a biztonsági irodába, hogy a panaszos személyiségi jogai ne sérüljenek, mivel az addigi intézkedés az üzlet bejáratánál történt. Az egyik biztonsági őr mutatta az utat, de a panaszos sérelmezte ezt is, ezért egyszerűen leült a földre az üzletben azzal, hogy ő nem megy sehova.

A mentősök megvizsgálták a biztonsági őröket, akik további ellátást nem kértek, a panaszoszt viszont zavart viselkedése miatt a Klinikára szállították. Mivel hangulata percről percre változott és teljesen kiszámíthatatlan volt, a mentősök kérték, hogy a panaszoszt kísérik be

velük. A mentőautóban a kísérés során a panaszos percenként megkérdezte az őt kísérő rendőr nevét és jelvéyszámát, amit minden esetben megadott neki, sőt azokat egy papírra fel is írta számára.

A panaszos a klinikán sem volt együttműködő az őt megvizsgáló orvossal. Az orvos megkérte, hogy vetközzön le, amire nem volt hajlandó, viszont továbbra is azt sérelmezte, hogy a rendőr nem volt hajlandó igazolni magát. Mivel az orvos nem tudta megvizsgálni a panaszost, kérte, hogy az előtérben várakozzanak, hívnak hozzá másik orvost. Várakozás közben a panaszos mondta a rendőröknek, hogy fáj a lába. A rendőrök ekkor észlelték, hogy azon egy mély, vágott seb van, amit jeleztek az orvosoknak, akik mentőt hívtak hozzá és átszállították a panaszost a K. Kórházba, ahová szintén kísérték a rendőrök. Az ottani megvizsgálása is órákat vett igénybe, ezért kb. 15 óra 30 perc körül érkeztek meg a *Rendőrkapitányságra. A rendőri jelentés szerint a panaszos az intézkedés során folyamatosan sérelmezte, hogy nem közölték vele a rendőrök a nevüket és jelvéyszámukat, holott ezt számtalanszor megtették. A panaszost tájékoztatták arról, hogy az intézkedéssel szemben 30 napon belül bármelyik rendőrkapitányságon panasszal élhet, amit tudomásul vett. A panaszos a Klinikán történt orvosi ellátását követően kérte, hogy a bilincset vegyék le róla. Mivel ekkor már együttműködőnek mutatkozott, 12 óra 10 perckor a bilincset a rendőrök eltávolították.

2) A panaszossal szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogás került alkalmazásra. Az Rtv. 48. § d) pont alapján az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak, 11 óra 20 perctől 12 óra 10 percig a Szolg. Szab. 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével.

3) Dr. F. A. r.ftörm. az alábbi intézkedéseket foganatosította. A panaszost gyanúsítottként hallgatta ki, mely eljárási cselekményen végig jelen volt Dr. D. R. ügyvéd, akinek a jogi képviselőt a panaszos elfogadta. A kihallgatás előtt és a jegyzőkönyv felvételekor a panaszos felvilágosítást kapott jogairól és kötelezettségeiről. A panaszos észrevételt, indítványt nem terjesztett elő. Az „idő letelt” kijelentés nem hangzott el a kihallgatást végző rendőr részéről. Dr. F. A. r. ftörm. véleménye szerint, ha a panaszost jogsérelem érte volna, akkor az eljárási cselekményen jelen levő védő erre vonatkozóan intézkedett volna.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A Testület eljárásában megvizsgálta azt, hogy vajon a panaszossal szemben kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosítottak-e a rendőrök intézkedést és az megfelelt-e az objektivitás körülményeinek. A panaszos sérelmezte az előállítását, a vele szemben alkalmazott bilincset, valamint a rendőri fellépést több szempontból kifogásolta.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint az abból levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja tekintetében a Testület az alábbi következtetésre jutott.

A panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján fogták el. A rendőrök a TIK utasítására jelentek meg az intézkedés helyszínén, mivel bejelentés érkezett, hogy ott a panaszos agresszívan viselkedik, a biztonsági őrök felszólításának nem tett eleget, ezért hívtak rendőrséget. Amint ezt a panaszos meghallotta próbált távozni, ezért a biztonsági őrök visszatartották. A biztonsági őrök elmondása szerint eközben többször megütötte őket a panaszos, lökdödni kezdte őket, majd az üzlet előtt álló műfenyőre ugrott, ami ennek következtében darabokra hullott.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanú, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH2013. B.13.). A Kúrai magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria fenti magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Mint hogy az előállítás, illetve az elfogás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezekkel kapcsolatos rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt elv minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. a 33. § (1) bekezdése szerinti – azaz mérlegelés nélkül kötelező – szabadságelvonás feltételeként megfogalmaz.

A Testület az eset ennek megfelelő értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos vonatkozásában a tettenérés megvalósult.

Mindezek alapján, figyelemmel arra, hogy a Testület álláspontja szerint megvalósult a tettenérés, a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

b) Az előállítás időtartama vonatkozásában az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az előállításról kiállított igazolás szerint az előállítás 11 órakor kezdődött és 22 óra 20 perckor fejeződött be. A kapitányságvezető megbízásából az előállítás időtartamának meghosszabbítására került sor, 2017. december 2-án 23 óráig, mivel a szükséges nyomozati cselekményeket nem sikerült végrehajtani.

A rendőrség adatszolgáltatása szerint a rendőri intézkedésre 2012. december 2-án 11 órakor került sor. A helyszínre érkező rendőrök meghallgatták a bejelentő biztonsági őrét valamint a panaszost a történekről, majd mentőt hívtak hozzá, mivel jelezte, hogy fáj a lába. A panaszost a Klinikára szállították zavart viselkedése miatt, ahol nem volt együttműködő az őt megvizsgáló orvossal, ezért másik orvost kellett hívni hozzá. Amíg másik orvosra váraoztak, a panaszos többszöri felszólításra megmutatta a lábát, melyen egy több centiméteres vérző seb volt, ezért az őt korábban megvizsgáló orvos mentőt hívott és a panaszost a vérző seb ellátása céljából átszállították a K. Kórházba. A rendőrségi iratok szerint az itteni megvizsgálása is órákat vett igénybe, ezért kb. 15 óra 30 perc körül érkeztek meg a kapitányságra.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A fentiekből megállapítható, hogy a panaszos előállítása 11 óra 20 percig tartott. Ezen időtartam alatt a rendőrök meghallgatták a panaszost és a vele szemben intézkedő biztonsági őroket, beszállították a Klinikára, majd onnan a K. Kórházba, majd ezt követően a *Rendőrkapitányságra, ahol 15 óra 30 perctől 22 óra 20 percig, tehát 6 óra 50 percet tartózkodott gyanúsított kihallgatása céljából.

A Testület álláspontja szerint a 6 óra 50 perces időtartam alatt a panaszos ügyét érintően nem történt érdemi intézkedés, így az előállítás időtartama a panaszos oldalán súlyos jogsérelmet alapoz meg.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint súlyosan sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt.

2) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszert vizsgálta meg.

A panaszos sérelmezi, hogy telefonját fizikai erőszakot alkalmazva kitepték a kezéből azért, hogy ne tudja bizonyítani a történeket.

A rendőrségi álláspont szerint a panaszos eleinte látszólag tudomásul vette a rendőri közlést, miszerint a „foglyuk” és elő fogják állítani a *Rendőrkapitányságra további intézkedések megtétele végett, mivel vele szemben garázdaság és testi sértés gyanúja merült fel. Mivel

kezdetben együttműködőnek mutatkozott a panaszos, vele szemben semmilyen kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Majd amíg a mentőket várták, a panaszos ismételten elővette a telefonját és azzal próbálta rögzíteni a történeteket, melynek kapcsán többször felszólították, hogy személyes szabadságot korlátozó intézkedés alatt áll, ezért cselekményét fejezze be, ellenkező esetben kényszerítő eszközt alkalmaznak vele szemben

Az Rtv. 13.§ (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat.

Az Rtv. testi kényszerre vonatkozó rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 40. §-a egészíti ki. Az (1) bekezdés szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. Továbbá a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

Tekintettel arra, hogy az intézkedés során a panaszos végig ellenszegült, nem működött együtt, direkt módon próbálta meg azt akadályozni, sőt az intézkedésnél közreműködő biztonsági őr személyével szemben támadólag lépett fel, így a Testület véleménye szerint a rendőrségnek nem állt birtokában kevésbé jogkorlátozó eszköz arra, hogy a panaszost megakadályozza ellenszegülő magatartás továbbfolytatásában. A panaszos, mivel többszöri rendőri felszólításra sem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak a Testület álláspontja szerint a rendőrség a kényszerítő eszközök alkalmazása tekintetében meghatározott arányosság, fokozatosság elvét betartotta akkor, amikor a szóbeli közlés eredménytelensége után testi kényszert alkalmazott a panaszossal szemben. Erre figyelemmel a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet a vele szemben kifejtett testi kényszer kapcsán.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában alkalmazott a panaszossal szembeni testi kényszer, amely egyebekben megfelelt a kényszerítő eszközök alkalmazásával szemben támasztott arányosság és fokozatosság követelményeknek is. Ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet a vele szemben alkalmazott testi kényszer során.

3) A Testület ezt követően a panaszos bilincselését vizsgálta meg.

A rendőrség hivatkozása szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pontja alapján ellenszegülés megtörése érdekében alkalmaztak bilincset 11 óra 20 perctől 12 óra 10 percig, a Szolg. Szab. 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentés szerint az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy elő fogja állítani a *Rendőrkapitányságra. Ekkor a panaszos ismételt elövette a telefonját és próbált felvételt készíteni, és ennek abbahagyására a panaszos többszöri felszólításra sem tett eleget, ezért ellenszegülésének megtörésére vele szemben testi kényszer, majd bilincs kényszerítő eszköz került alkalmazásra.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példalózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, másrészt az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, harmadrésztől az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a

törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. § d) pontja alapján, ellenszegülés megtörése végett került sor. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos bilincselésére azért került sor, mert az intézkedés során többszöri felszólításra sem tette eleget azon rendőri felszólításnak, hogy tegye el a telefonját és ne készítsen felvételt az intézkedés közben.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök az arányosság és a fokozatosság követelményét nem vették kellően figyelembe akkor, amikor megbilincselték a panaszost.

A rendőrségi iratok ugyanis csak a panaszos zavartságáról számolnak be, agresszióról, fizikai támadó magatartásról nem. Nem jelölnek meg olyan körülményt, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a panaszos illetően „ellenszegülése” pusztán testi kényszerrel ne lett volna megtörhető, különös figyelemmel arra, hogy a panaszossal szemben két rendőr intézkedett és a helyszínen jelen voltak még biztonsági őrök is.

Fontos megjegyezni, hogy a konkrét helyzetben a panaszos esetleges támadására -- mint az Rtv. 48. §-a szerinti bilincselési okra -- semmi nem utalt, továbbá nem állt fenn egyéb olyan körülmény sem, amely a testi kényszernél nagyobb korlátozással járó kényszerítő eszköz alkalmazását indokolta volna, amennyiben a panaszos ne működött volna együtt a rendőrökkel, de ilyen körülményről (az együttműködés hiányáról) sem számol be a jelentés, csupán hol nyugodt, hol zavart magatartást említ a panaszos részéről. A Testület már több alkalommal kifejtette, hogy a támadás távoli, nem konkretizálódó veszélye nem lehet a bilincs alkalmazásának alapja.

A fentiek alapján a Testület az intézkedő rendőrök előadásában nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

4) A panaszos kifogásolta a rendőrök szolgálati fellépését.

Álláspontja szerint a rendőri intézkedésre nem adott okot, a helyszínre érkező rendőrök nem törekedtek arra, hogy a tényállást tisztázzák, a biztonsági őr elmondása alapján kezdtek intézkedni, valamint a panaszos kérése ellenére megtagadták nevük, rendfokozatuk és az intézkedés okának közlését.

A rendőrök jelentéseikben többször is egyértelműen rögzítik, hogy mind az intézkedés megkezdésekor, mind pedig az intézkedés során többször is közölték a panaszossal nevüket,

rendfokozatukat és jelvéyszámukat, sőt azokat egy papírra fel is jegyezték neki, valamint egyértelműen látható volt az egyenruhájukon. Az intézkedő rendőrök megjegyzik, hogy a panaszos az intézkedés során végig zavartan viselkedett, folyamatosan azt ismételte, hogy a rendőrök nem mutatkoztak be neki, holott ezt számtalanszor megtették. Az intézkedés kezdetekor a helyszínen érkezve először a bejelentővel vették fel a kapcsolatot, majd pedig a panaszost hívták felre a tényállás tisztázása végett.

Az Rtv. 2. § szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszabadságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület elfogadja a rendőri jelentésben foglaltakat, miszerint a panaszos kb. percenként kérdezgette a vele szemben intézkedő rendőr nevét és jelvéyszámát, melyre minden esetben válaszolt, és fel is írták számára. Tekintettel arra, hogy a rendőrök a biztonsági őrt és a panaszost is meghallgatták az intézkedés megkezdésekor, alaptalan a panaszos azon kifogása, miszerint nem törekedtek a rendőrök a tényállás megfelelő tisztázására.

A Testület megállapításai szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőrök eleget tettek azonosítási kötelezettségeiknek, így erre figyelemmel a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

IV.

A Testület álláspontja szerint a panaszost kellő jogalap birtokában állították elő, erre tekintettel nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás időtartama kapcsán a Testület arra a következtetésre jutott, hogy az súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz való jogát. A panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet a vele szemben alkalmazott testi kényszer során, viszont a bilincs alkalmazása sértette az emberi méltósághoz való jogát. A Testület szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem szenvedett sérelmet, mivel a rendőrök eleget tettek azonosítási kötelezettségüknek az intézkedés során.

A Testület megítélése szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokolttá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2018. május 17.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET